

Sondevoeding kind

Algemene informatie

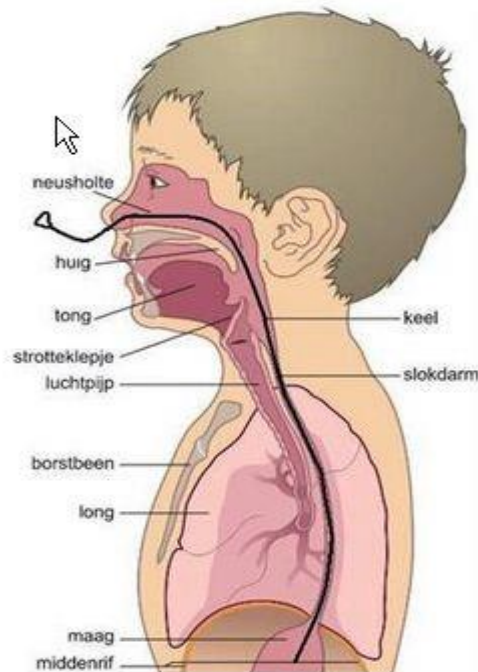
Met deze folder informeren wij u over de maagsonde van uw kind en de manier waarop voeding via een maagsonde wordt toegediend. Mocht u nog vragen hebben, overleg dan met een van de verpleegkundige van de afdeling.

Redenen om sondevoeding te geven:

- Uw kind kan (nog) niet zelf alle voeding drinken. Bijvoorbeeld omdat het te vroeg geboren is of omdat het tijdelijk ziek is.
- Uw kind groeit niet genoeg en moet daarom extra voeding krijgen via een sonde.
- Uw kind heeft medicijnen nodig die het niet via de mond kan of wil innemen.

Wat is een sonde?

Een sonde is een dunne slang die via de neus van uw kind wordt ingebracht. Via de slokdarm komt de sonde in de maag uit. Afhankelijk van het soort sonde kan deze 5 dagen tot 6 weken blijven zitten.

Het inbrengen van de sonde

Het inbrengen van een sonde gebeurt altijd door een verpleegkundige. Het inbrengen is niet pijnlijk, maar wel vervelend voor uw kind. De verpleegkundige bespreekt samen met u hoe we het inbrengen zo comfortabel mogelijk kunnen maken.

Na het inbrengen controleert de verpleegkundige of de sonde goed zit. Dit is belangrijk omdat er een kans is dat de sonde bij het inbrengen in de longen terecht komt in plaats van in de maag. Na het inbrengen trekt de verpleegkundige wat maaginhoud op. Ze meet de zuurgraad hiervan met een speciaal strookje papier dat verkleurt van kleur. De kleurtjes van de strook komen overeen met een bepaalde zuurgraad. Als de

zuurgraad (pH) onder de 5.5 is dan ligt de sonde met grote zekerheid in de maag. De verpleegkundige zet een streepje op de sonde met watervaste stift en plakt daarna de sonde vast op de wang van uw kind. Zo wordt voorkomen dat de sonde verschuift of uw kind de sonde er uittrekt. Daarna kan de voeding worden gegeven via de sonde.

Toedienen van sondevoeding

De voeding wordt via een spuit, die op de sonde wordt gedraaid, rustig ingespoten. De snelheid waarmee dit kan verschilt van kind tot kind. De verpleegkundige geeft u hier meer uitleg over. Gemiddeld duurt het toedienen van de voeding 10 tot 15 minuten.

Belangrijk is om tijdens het inspuiten van de voeding goed op de reactie van uw kind te letten. Wordt uw kind wat onrustig of begint te slikken, dan kunt u beter even stoppen en daarna in een langzamer tempo weer doorgaan.

Soms gaat het langzaam inspuiten toch nog te snel voor uw kind. In overleg met de verpleegkundige en kinderarts wordt dan besloten om de voeding via een voedingspomp toe te dienen. Hiermee kan de voeding heel langzaam in een half uur of zelfs een uur gegeven worden. Indien dit nodig is bij uw kind zal de verpleegkundige dit met u bespreken. De meeste kinderen hebben geen voedingspomp nodig.

Om te voorkomen dat de sonde met voedingsresten verstopt raakt, moet deze minimaal 4x per dag doorgespoten met water. Daarom hebben we op onze afdeling de afspraak gemaakt na elke voeding de sonde na te spoelen met 1 milliliter water. In het ziekenhuis doen we dit met steriel water.

Mocht uw kind medicijnen krijgen via de sonde, dan wordt hierna ook met water gespoeld om er zeker van te zijn dat alle medicatie in het maagje terecht komt.

Toedienen van sondevoeding door ouders

Het geven van sondevoeding is een verpleegkundige handeling. Ouders kunnen en mogen dit bij hun kind na instructie ook doen.

Wij betrekken u graag in de zorg voor uw kind en dus ook in het leren toedienen van voeding via de sonde. Om dit veilig te kunnen doen hebben we een stappenplan dat we samen met u bespreken. Zodra u alle stappen heeft doorgenomen met de verpleegkundige, mag u de voeding vanaf dan zelf toedienen aan uw kind. De verpleegkundige blijft altijd beschikbaar voor eventuele hulp, ondersteuning en het beantwoorden van vragen.

Het toedienen van medicatie via de sonde gebeurt altijd door een verpleegkundige.

Persoonlijke voorbereiding

- Was uw handen.
- Zet alle benodigdheden klaar.
- Maak de voeding klaar en zorg dat deze op de juiste temperatuur is.
- Zorg voor een rustige omgeving.
- Neem de tijd voor de borstvoeding/flesvoeding en de sondevoeding en voorkom onrust en afleiding tijdens het geven van de voeding.

Controleren van de ligging van de sonde

Het geven van sondevoeding begint met het controleren van de ligging de sonde. Het kan zijn dat de sonde niet meer goed in de maag ligt, doordat uw kind bijvoorbeeld aan de sonde heeft getrokken. Om te voorkomen dat de voeding in de longen terecht komt in plaats van in de maag, is het dus belangrijk om altijd de volgende dingen te controleren voordat u met voeden via de sonde begint.

1. Controleer of de sonde goed is vastgeplakt en de pleisters nog stevig vast zitten.
2. Kijk of het streepje op de sonde nog op dezelfde plek, dichtbij het neusje, te zien is. Bij het inbrengen van de sonde heeft de verpleegkundige met een watervaste stift een streepje op de sonde gezet, direct daar waar de sonde uit het neusgat komt.
3. Kijk in het mondje of het uiteinde van de sonde niet in het mondje te zien is.

Als u deze stappen heeft uitgevoerd, mag u de voeding geven via de sonde.

Twijfelt u over de ligging van de sonde

Spuut 2 tot 3 ml. lucht met het spuitje in de sonde en probeer daarna of u voeding of maaginhoud kunt optrekken. Let er hierbij goed op dat u niet te hard opzuigt. De sonde kan zich dan vastzuigen aan de maagwand. Normaal kunt u bij een goede ligging makkelijk wat maaginhoud optrekken. Een paar druppels maaginhoud is al genoeg om de pH-meting uit te voeren.

Als u wat maaginhoud heeft opgetrokken, spuit u dit op het pH-strip en wacht tot de kleuren hiervan te zien zijn. Op het doosje van de pH-strips staan de kleuren die overeen komen met uw strip. Door de juiste kleur bij elkaar te leggen, ziet u welke pH waarde (zuurgraad) er bij uw strip hoort. Is deze waarde 5.5 of lager dan kunt u met grote zekerheid aannemen dat de sonde goed in de maag zit en mag u beginnen met het toedienen van de sondevoeding.

Als u twijfel blijft

- Als u denkt dat de sonde is verschoven en het uiteinde van de sonde niet meer goed in de maag ligt, mag u geen voeding geven via de sonde. Uw kind heeft mogelijk zelf aan de sonde getrokken of de pleister heeft losgelaten. U ziet dat het streepje niet meer direct bij het neusgat van uw kind zit.
- Als u de pH heeft gecontroleerd omdat u twijfelde over de ligging en u krijgt geen maaginhoud opgetrokken, kunt u uw kind even op een zij leggen. Door verandering van houding lukt het soms wel om maaginhoud op te trekken. Als dit niet lukt, geeft u geen voeding.
- Als u de pH heeft gecontroleerd door maaginhoud op te trekken en deze is hoger dan 5.5.

In ALLE bovenstaande gevallen dient u GEEN voeding toe via de sonde, maar neemt u meteen contact op met de verpleegkundige.

De verpleegkundige controleert opnieuw de ligging van de sonde. Zo nodig verwijdt ze deze en plaatst een nieuwe sonde.

Stappenplan aanleren sondevoeding geven door ouders/verzorgers

Het geven van sondevoeding kan een belasting zijn voor ouders. Om voeding via een sonde niet bij 1 persoon te laten, nemen wij bij voorkeur dit stappenplan door met beide ouders/verzorgers of een van de ouders en een tweede persoon die betrokken is in de verzorging van uw kind.

Stap 1

- U krijgt de folder 'Sondevoeding kind, algemene informatie' en leest deze beiden goed door.
- U krijgt na het doorlezen van deze folder mondelinge uitleg van de verpleegkundige en zij beantwoordt eventuele vragen.
- De verpleegkundige controleert de ligging van de sonde en legt alle stappen uit.
- Eventueel kunt u al eens ervaren hoe het is om de voeding te geven via een spuit onder begeleiding van de verpleegkundige.
- De verpleegkundige koppelt de sonde af en spuit deze door met water.

Stap 2

- De verpleegkundige gaat na of u de informatie vanuit de folder goed begrepen heeft en vraagt u waar u allemaal op moet letten, voordat u begint met het toedienen van voeding via de sonde.
- De verpleegkundige controleert samen met u stap voor stap de ligging van de sonde en geeft uitleg.
- Wanneer u zich hier veilig in voelt, mag u zelf de voeding toedienen via een spuit.
- De verpleegkundige koppelt samen met u de sonde af en geeft hierbij uitleg. Daarna wordt de sonde door gespoten met water.

Stap 3

- Vanaf nu zijn de rollen omgedraaid en gaat u de controle van de ligging van de sonde uitvoeren onder begeleiding van de verpleegkundige. Door te vertellen waar u allemaal op let en welke handelingen u gaat uitvoeren, krijgt de verpleegkundige een goed beeld of er nog eventuele aanvullingen nodig zijn.
- U dient zelfstandig de voeding toe.
- Onder begeleiding van de verpleegkundige koppelt u zelf de sonde af en spuit u deze door met water.

Wanneer u deze stappen heeft doorlopen, kunt u veilig zelf de ligging van de sonde controleren, de voeding via de sonde toedienen en daarna de sonde afsluiten.

In het dossier van uw kind wordt genoteerd dat u hierin geschoold bent en dat u deze handeling vanaf nu zelfstandig mag uitvoeren.

AFTEKENLIJST STAPPENPLAN

Handeling	paraaf ouder	paraaf 2e persoon	paraaf vpk
Ouders hebben de folder 'Sondevoeding kind, algemene informatie' ontvangen			
Ouders hebben de instructie van verpleegkundige gekregen over <ul style="list-style-type: none"> • controle ligging sonde • toedienen van de voeding via de sonde • afsluiten van de sonde			
Ouders kunnen zelf benoemen wat de voorbereidingen zijn voor het starten van het geven van voeding via de sonde			
Ouders controleren de ligging van de sonde op de juiste wijze			
Ouders voeren de handelingen bij het geven van sondevoeding in juiste volgorde uit			
Ouders kunnen op de juiste wijze de sonde afkoppelen en doorspoelen met water			
Ouders mogen zelfstandig alle handelingen uitvoeren			
Uitleg door verpleegkundige over verwijderen van sonde wanneer dit nodig is			

Laurentius Ziekenhuis
Mgr. Driessenstraat 6
(hoofdingang bereikbaar via de Oranjelaan)
6043 CV Roermond
www.lzr.nl

Patiëntencommunicatie Laurentius Ziekenhuis
34277140 - Kindergeneeskunde - november 2022